

Василь Салій

У 2017 р. Б. відзначаємо подію, яка є знаковою не тільки для Самбірсько-Дрогобицької єпархії чи УГКЦ, але й для всієї нашої країни та, навіть, світу. Це – 30-річчя об'явлення Богородиці в с. Грушів. Спробуємо відтворити події, що мали місце у 1987 році та подумати, яке значення вони мають для нас сьогодні.

Грушів став відомим паломницьким центром ще задовго до 80-х років ХХ ст. На початку ХІХ ст. сюди приходили численні віряни, щоб набрати цілющої води з кринички, яка знаходилась у дуплі старої верби. А високо між гіллям верби висіла ікона Богоматері. Та це святе місце, за вказівкою тодішньої влади, було знищене, а джерело засипали землею. 1855 року край охопила епідемія холери. Люди зрозуміли, що біда прийшла не випадково: це була кара Господня за осквернення святині. Тому взялись її відновлювати. За три дні спорудили капличку з криницею всередині – і епідемія відступила! Та зведена нашвидкуруч каплиця невдовзі почала руйнуватись, тому 1878 року на її місці зводять дерев'яну церкву Пресвятої Тройці. У 1901 р. Грушеву було надано право відпусту на празники Пресвятої Тройці, Успення і Воздвиження. Святиню щороку відвідувала велика кількість прочан. Молитви у каплиці лунали до 1959 року, поки радянська влада не закрила його. Храм був закритим довгі тридцять років, але у 1987 році в церковці Пресвятої Тройці сталася подія, яка змусила заговорити про Грушів увесь світ!

У Грушеві з'являється Богородиця

26 квітня 1987 року 12-тирічна дівчинка Марія Кізін, вийшовши з хати неподалік церковці, побачила на балконі над входом до храму постать жінки. Дівчинка швидко сповістила про це матері, згодом прийшли подивитись родичі, сусіди та односельчани. Під кінець дня з'явилися групки людей з сусідніх сіл. Очевидці засвідчили, що побачили на балконі живу постать, однак не всі бачили однаково. Видіння переставало бути

помітним для тих, хто підходив впритул до храму, однак ні в кого не виникало сумнівів, що на балконі з'явилася Богородиця.

Того ж дня сталася іще одна загадкова подія: тут прокотився сильний ураган, після якого над Грушевом виріс високий вогняний стовп, який було добре видно з довколишніх сіл. Звістка про ці дива швидко поширилася між людьми і вже за декілька днів Грушів заповнили прочани: одні приходили пішки, інші приїжджали автомобілями. Біля зачиненої церковці, яка, здавалось би, ще довго стоятиме самотою, знову стало велелюдно, залунали молитви. А чудесні видіння не припинялись. Постаті Марії та Ісуса Христа помічали вже на вікнах храму, верхівці купола. Кожен бачив по-різному: дехто, мов у тумані, інші – у кольорах, хтось бачив у повний зріст, а хтось – тільки погруддя. Вночі багато молільників ставало свідками того, як всередині храму з'являлося яскраве сяйво.

Кількість паломників невпинно зростала. Попри різноманітні перешкоди, які чинила радянська влада, люди приїжджали з усіх областей України та з цілого СРСР (Росії, Молдови, Білорусі, Прибалтики, Середньої Азії).

Шостого травня, як і дотепер, біля каплиці було людно. Раптом на балконі з'явилось яскраве сяйво, у якому показала Матір Божа у білому одязі. Це видіння глибоко зворушило людей. Реакція людей була різною: від переляку і втечі, до щирої молитви і сліз. Відчуваючи свою безпорадність протидіяти, представники влади наказали оббити балкон фанерою та завішати простирадлами. Але невідомим чином і на них вималювався образ Богоматері, тому невдовзі їх зняли. А потік вірян не припинявся: щодня сюди прибувало від 20 до 25 тисяч паломників!

Двадцятого травня опівночі у світлі прожекторів на балконі знову з'явилась Богородиця. Яскраво сяючи, вона мовби злітала над людьми, а тоді раптово зникла. Таке видіння повторилось тричі, викликаючи велике захоплення у молільників. Ще один раз Божа Мати постала перед народом напередодні празника Вознесіння, 28 травня. Цього дня на світанку на лівій стіні церкви під балконом люди побачили жіночу постать з дитятком на руках. Це видіння тривало близько двадцяти хвилин. «Дивись, як добре видно Матір Божу», – чулися голоси очевидців. Але це була остання об'ява Богородиці в Грушеві. У наступні тижні кількість паломників ставала все меншою, однак молитви біля каплиці не стихали. А 28 серпня, на свято Успення Пресвятої Богородиці, сталося ще одне чудо. На балконі у щілині між двома дошками загорівся вогонь, який здіймався на висоту 40 см і палав майже півгодини. Потім почав згасати і лише жеврів між непошкодженими дошками. Як полум'я не перекинулось на дошки і не спалило церкву – не може пояснити ніхто.

Боротьба проти чуда

Вже з перших днів чудесної об'яви Матері Божої безбожний радянський режим розпочав наполегливу протидію напливові людей до Грушева. Але ця протидія лиш засвідчила безпорадність режиму у боротьбі проти віри в Бога, яка, хоч і гнобилась протягом багатьох десятиріч, та все ж з новою силою проявилась у відповідь на прояв Господньої

сили. Влада вдавалась до найрізноманітніших методів, аби лиш люди припинили молитву на місці об'явлення. Особливо режим боявся появи у Грушеві греко-католицьких священиків. Прочанам погрожували штрафами, звільненням з роботи, навіть судом! Через гучномовці проводилась антирелігійна агітація, глушилися слова молитов і пісень. Сім'ю Кізін звинувачували у неосвіченості, стверджували, що чудо – лише їхня вигадка. Марію – першого свідка об'явлення – разом з матір'ю було на три місяці ізольовано. Біля каплиці цілодобово чергували міліцейські підрозділи, які не впускали молільників на подвір'я храму. На всіх в'їздах до села були встановлені таблиці з написом: «У Грушеві хвороба – ящур!». Балкон, де з'явилась Богородиця, намагались оббити фанерою та тканиною. Всі входи на подвір'я храму заварили електрозваркою. Але ні залякування, ні наклепи, ні брехня не похитнули людського прагнення до Бога: щоденно це місце відвідувало все більше і більше прочан.

Радянські керівники почали вдаватись до більш радикальних методів: був заборонений в'їзд автомобілів до села. На дорогах чергували патрулі, у небі кружляв вертоліт ДАІ, який контролював рух машин. Увесь транспорт не допускали ближче, ніж 6-10 км від Грушева. Згодом були відмінені усі автобуси, які курсували через Грушів та довколишні села. Це рішення пояснювали тим, що у районі складна епідеміологічна ситуація з інфекційних захворювань тварин і птахів. Але люди добирались електропоїздами в сусідні села, долали багато кілометрів пішки. 27 серпня, щоб ускладнити піший рух, по дорозі до святині розкидали гравій і полили гудроном (смолистою масою), але і це не стало перешкодою для молільників.

Заперечували об'явлення в Грушеві й численні радянські ЗМІ. Я. Гулько, кореспондент журналу «Людина і світ» у статті «Грушівське "чудо"» назвав його «спалахом марновірства». Намагався довести відсутність чуда і впливовий тогочасний щотижневик «Літературная газета», у якому 19 серпня 1987 року з'явилася стаття авторства К. Сергеева «Чудо в Грушові». Коротко про Грушів повідомляло й радянське телебачення. Але реакція читачів була протилежною: люди з усього СРСР ще більше ринули до Богородиці, мовляв, якщо пишуть, значить там точно відбулося щось надприродне. Марною виявилась боротьба проти святого: вона стала лиш фоном, на якому Божа сила і слава показала ще повніше, а молитва народу принесла свої плоди. 6 липня 1988 року над Грушевом залунав дзвін, якого не було чути від 1959 року! Люди кидали свою працю і бігли до храму, щоб дізнатися, що сталося. Там парох села о. Зеновій Майкут сповістив їм, що з цього дня церква буде відкрита. А вже наступного дня в храмі була відслужена урочиста Божественна Літургія. Наприкінці 1989 року церква разом з громадою повернулася в лоно УГКЦ.

Грушів після об'явлення

Грушівське об'явлення передувало епохальним подіям нашої історії – розпаду СРСР і здобуттю Україною незалежності. Завдяки Богородиці Грушів став відомим на весь світ паломницьким центром. Про нього заговорили у СРСР та за кордоном. 13 жовтня 1987 року на перших шпальтах «Нью-Йорк Таймс» вийшла стаття, присвячена грушівським

об'явленням . Чудо відбилося у серцях багатьох людей. Пригнічена радянською пропагандою віра запалала з новою силою, зник страх. Люди, які приховували свою віру, ставали практикуючими християнами.

Чи були тут чуда і пізніше? І не одне! Про це можуть засвідчити численні вірні, які після молитви у Грушеві зазнавали зцілень від невиліковних хворіб, знаходили вихід з безнадійних ситуацій. У каплиці ведеться книга, у якій фіксуються всі оздоровлення, здійснені за посередництвом Грушівської Богородиці. Сьогодні у ній зафіксовано понад 270 оздоровлень ! Грушів повернув собі славу відпустового місця.

10 травня 2011 року відбулася ще одна чудесна подія – фігура Богородиці, що зустрічає прочан при в'їзді в село, заплакала! Знову численні молільники потягнулись до Грушева, знову в селі залунали пісні і молитви з проханням про допомогу і подякою за зцілення. І до сьогодні Грушів приваблює вірян: щорічно у другу неділю травня до Грушівської Богоматері здійснюються велелюдні прощі.

Споминаючи чудо

Пригадуючи цю величну подію, задамо собі питання: чим грушівське чудо є для нас сьогодні? Який зв'язок між об'явленням, яке відбулось 30 років тому, і нашим теперішнім життям?

30 років, з погляду історії, є малесеньким проміжком часу. Серед наших близьких і знайомих, безперечно, є багато свідків грушівського чуда, які добре пам'ятають, як Богородиця об'явилася в нашому краї, тобто святкуємо фактично сучасну нам подію. Тому наслідки, плоди об'явлення ми повинні відчувати дуже добре. Святкування дає нам можливість повернутися у ті благодатні дні, по-новому пережити відвідини Богородиці та скласти Богові подяку за його ласки для нашого народу.

Найпершим плодом такого пригадування має бути наше укріплення у вірі. Богородиця, яка зволила постати перед тисячами християн, є доказом Божої всемогутності і чоловіколюбності. Богородиця, явлена на храмовому балконі, має усунути будь-які сумніви і невірство. Богородиця, через велику кількість свідків і численні чуда, підтверджує силу свого материнського Покрову.

Своїм об'явленням Марія дарує нам надію: ні, ми не покинуті, Вона з нами, заступається за нас. Тоді Богородиця показала, що у радянські лихоліття не покидала нашого народу, а чувала над ним, завжди була поруч, допомагаючи перенести нам усі випробування. Поява Богоматері ознаменувала визволення нас з рабства, відродження України і Церкви. Сьогодні, переживаючи важкі часи, маємо розуміти, що Мати нашого Спасителя і тепер покриває нас своїм могутнім покровом! Пригадуючи чудо, маємо з надією дивитися у майбутнє: з Богородицею воно у нас є, і жодні злі сили не зможуть нас його позбавити. Поява Богоматері повинна розпалити в наших серцях любов. Чудо не є просто надприродною подією, воно є великим даром Божим, який свідчить про Його чоловіколюбіє, але водночас і покладає на нас велику відповідальність зберігати та примножувати плоди цього чуда. Найголовнішим плодом є Любов, жива і діяльна, Любов до Бога, яка спонукає нас до молитви, життя згідно Євангелія, уникання гріхів. І Любов

до ближнього, яка проявляється у вчинках милосердя, вмінні прощати, служити на користь народу і Батьківщини.

Хочеться побажати нашим читачам, щоб, споминаючи чудо, змогли по-справжньому пережити зустріч з Божою Матір'ю і з довірою віддатись під її материнський покров. А вона ніколи не покине нас.

Василь САЛІЙ. Грушівське чудо – тридцять років опісля // СЛОВО № 1 (69) 2017